

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 4, Sayı:17, Aralık 2018, s. 1-9

Doç. Dr. Ebubekir BOZAVLI

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Bölümü, Fransız Dili
Eğitimi Anabilim Dalı, ebozavli@atauni.edu.tr

BİLİŞSEL PSİKOLOJİ BAĞLAMINDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KONUŞMA VE YAZI DİLİ KARŞITLIĞI¹

Özet

Bireylerin aralarında iletişim kurdukları doğal diller, sözlü ve yazılı olmak üzere iki boyutlu bir sistem sunarlar. Sözlü dilin yapısı farkına varılmadan edinilirken yazı dilinin yapısı sistemli ve bilinçli bir öğretimin konusunu oluşturmaktadır. Geleneksel yaklaşımlar öğretimde dilbilgisini yazı diliyle ilişkilendirirken çağdaş yaklaşımlar yazı dili dilbilgisi ve sözlü dili dilbilgisi ayrımını yapmaktadırlar. Eğitim kurumlarında yabancı dil öğretiminde de öğrenenler, geçmişten günümüze yazı dili eksenli dilbilgisiyle karşılaşmakta ve bu yöntemle öğrendikleri yabancı dili metin üzerinde çözümleyebilmekte fakat sözlü iletişim becerilerinde yetersiz kalmaktadırlar. Okul dışında gerçek iletişim durumlarıyla karşı karşıya kaldıklarında “gerçekte Fransızlar bizim sınıfta öğrendiğimiz gibi Fransızca konuşmuyorlar” söylemini dillendirmektedirler. Şüphesiz bu söylemi Fransızca özelinde diğer tüm yabancı dillerin öğretiminde genelleştirmek mümkündür. Bu çalışma yabancı dil öğretiminde yazı dili ve konuşma dili karşıtlığını bilişsel psikoloji çerçevesinde incelemeyi, iki yapı arasındaki farklılıkları söz dizimsel, anlamsal, sesletimsel boyutta irdelemeyi, yabancı dili öğrenenlerde sözlü dilin dilbilgisi düzeyinde bir bilinçlendirme yaratmayı ve bu çerçevede sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesinde çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır. Öğretimde yazı dilinin dilbilgisini göz ardı etmeyi ya da onu ikinci plana atmayı değil

¹ Bu çalışma 04-06 Mayıs 2017 tarihlerinde Denizli Pamukkale Üniversitesinde gerçekleştirilen XII. Frankofoni Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

yazı dilinin yanında sözlü dilin dilbilgisine de dikkati çekmeyi hedeflemekteyiz. Sözlü dilin öğretimindeki güçlükler göz önünde bulundurulursa hiç kuşkusuz öğretimde yazı diline özgü standart ölçütlerin var olması kaçınılmaz bir durumdur. Artık günümüzde yabancı dilde sözel dil becerilerinin geliştirilmesi en önemli ölçüt olduğundan öğretimde öğrenenlere daha esnek sözdizimsel bir bilincin kazandırılması, “tu n’as pas de chance/t’as pas d’chance”, “la semaine/la s’maine”, “maintenant/menant”, “je ne sais pas ce qui se passe/je n’sais pas c’qui s’passe” örneklerindeki sesletimsel, “c’est correct/exactement” örneklerindeki dil kullanım farklılıklarına dikkatlerinin çekilmesi kaçınılmaz gözükmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Dil, Yazı Dili, Sesletim, Dilbilgisi, Anlamlandırma

DICHOTOMY OF LANGUAGE SPEECH AND WRITE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE CONTEXT OF COGNITIVE PSYCHOLOGY

Abstract

They provide a two-dimensional system of natural language, verbal and written, in which individuals communicate. The structure of the written language constitutes a systematic and conscious teaching when the structure of the oral language is acquired without being aware of it. While traditional approaches associate grammar in teaching with writing language, contemporary approaches distinguish between writing language grammar and verbal language grammar. Learners of foreign language teaching in educational institutions encounter with the grammatical grammaticality of the past and they are able to solve the foreign language texts they learn with this method but they are inadequate in verbal communication skills. When they are faced with real communication situations outside the school, they are saying "they do not speak French like we actually learned in our class." Undoubtedly, it is possible to generalize this discourse in French to the teaching of all other foreign languages. The aim of this study is to examine the differences between the two structures in terms of syntactic, semantic and phonetical dimension, to create a consciousness in the level of oral language in foreign language learners and to propose solutions in the development of verbal communication skills in this context . We aim not to ignore the grammar of writing language in teaching or to draw attention to oral language grammar besides writing language. Given the difficulties of oral language teaching, it is of course inevitable that standardized language-specific standards exist in teaching. Now that the development of verbal language skills on the foreign language is the most important criterion, it is necessary to give a more flexible syntactic consciousness to learners in teaching, "tu n'as pas de chance / t'as pas d'chance", "la semaine / la s'maine" It is inevitable to draw attention to the differences in language

age usage in the examples of "maintenant / menant", "je ne sais pas ce qui se passe / je n'sais pas c'qui s'passe" and "c'est correct / exactement"

Keywords: Oral Language, Written Language, Pronunciation, Grammar, Meaning

Giriş

Ülkesindeki okullarda gördüğü sekiz yıllık Fransızca öğreniminden sonra Fransa'ya giden Koreli bir öğrenci, okulda öğrendiğinden çok farklı olan Fransızca kullanımları işitince büyük bir şaşkınlık yaşar ve "neden Fransızlar benim onu öğrendiğim gibi Fransızca'yı konuşmuyorlar?" diyerek kendini sorgulamaya başlar (Weber, 2006). Aynı sorgulamaları Master için Fransa'ya giden Polonyalı öğrenciler Monika ve Anna'da yapmaktadır. Monika, Fransızlar'ın neden sürekli olarak "*ben oui, c'est ça quoi*" dediklerini, Anna ise onların neden konuştuklarında her cümlenin başında "*en fait*" kullandıklarını merak ettiğini dile getirmektedirler (Weber, 2013). Okulda Fransızca öğrenen bir Türk öğrencisi ise sokakta karşılaştığı bir Fransız turistle konuşurken, onun cümlelerinde dillendirdiği "*menan*" sesletimini her seferinde "*maintenant*" şeklinde düzeltmekte ve turiste doğru kullanımın "*maintenant*" olduğunu söyleyerek adeta ona kendi ana dilini öğretme görevini üstleniyordu. Bir başka Türk erasmus öğrencisi Fransa'ya gittiğinde oradaki ilk günlerinde "*c'est génial, c'est super*", *ça va*" kullanımlarının yaygın sesletimi önceleri zihninde anlamlandırmaya çalıştığını, ancak zamanla "*c'est génial'in c'est bien, c'est super'in c'est très beau ve ça va'nın comment allez-vous*" anlamına geldiğini fark ettiğini ifade ediyordu. Uzun yıllar okulda Fransızca öğrenen Brezilyalı öğrencilerin internetteki iletişim platformları aracılığıyla Fransız öğrencilerle sözel iletişim kurmalarını sağlayan Fransızca öğretmeni ise iletişim sürecinde Brezilyalı öğrencilerin Fransız öğrencilerin konuştuklarından hiçbir şey anlamadıklarından yakınıyordu (Weber, 2013). Yine zaman zaman Fransa'da bulunmuş olanlardan yol ve yer tariflerinde uzun edebi ve kitap cümleleri kullandıklarına dair söylemler işittiğimiz olmuştur. Şüphesiz bu örnekleri artırmak mümkündür. İster sözdizimsel, ister sesletimsel, ister anlamsal olsun bu örnekler, okulda öğretilen yabancı dille gerçekte konuşulan dil arasındaki farkları görmeyi ve özel olarak da ülkemizdeki Fransızca genelinde yabancı dilde sözel anlama ve anlatım boyutlarındaki sorunsalı ortaya koymasından açısından önemli gözükmektedir. Anadilini öğrenen çocuklar, dil öğrenmeye sözlü dil yapılarıyla başlarken doğal olmayan ortamlarda yani okullarda yabancı dil öğrenen öğrenciler, yazı dilinin yapılarıyla yabancı dili öğrenmeye başlıyor ve uzun yıllar öğrenimlerini bu şekilde sürdürmeye devam ediyorlar. Diğer bir ifadeyle anadilde çocuklar, okulda formal eğitime başlayınca kadar sözlü dilin dilbilgisi ve dilsel yapılarını yabancı dilde ise öğrenenler, sosyal ortamlarda sözel iletişim kuruncaya kadar yazı dilinin dilbilgisi ve dilsel yapılarını içselleştiriyorlar. Uzun yıllar bir doğal dilin dilbilgisini tek yönlü bakış açılarıyla ele alan disiplinlerden ve kuramlardan farklı olarak bilişsel psikoloji, doğal dili iki farklı dilbilgisine sahip olması gerçekliğiyle ele alır. Daha açık bir ifadeyle bilişsel psikoloji, yazı dilinin ve sözlü dilin dilbilgisini birbirinden ayırır, her ikisinin farklı nitelikler taşıdığını savunur (Germain ve Netten, 2013). Bilişsel psikoloji, nörolingüistik temelde sözlü dil için içsel (interne) dilbilgisi ve yazı dili için dışsal (externe) dilbilgisi ayrımını yapar. Bu ayrım, bir anlamda edinim ve öğrenim ayrımıdır. İçsel ve far-

kında olmadan gerçekleşen edinim süreçsel (procédurale) hafızanın, dışsal ve bilinçli gerçekleşen öğrenme deklaratif hafızanın ürünüdür. İçsel dilbilgisi, aynı dilsel yapıların farklı bağlamlarda sürekli ve tekrar kullanımları sayesinde oluşan katı kuralcı olmayan bir sistem iken, yabancı dil öğretmenlerinin en iyi şekilde bildiği dışsal dilbilgisi ise ders kitaplarındaki katı dilbilgisi kurallarından oluşan bir sistemdir. Germain ve Netten, dilbilgisi kelimesinin harflerinin yazma sanatı anlamına gelen latince “grammatica” kelimesinden geldiğini ve dilbilgisinin öncelikle daha önce konuşulan bir doğal dilin kâğıda yazılmasını öğretmek amacıyla keşfedildiğini iddia etmektedirler. Michel Paradis’in (2004) düşüncelerinden esinlenerek tıpkı anadilini konuşan çocuğun durumunda olduğu gibi bir yabancı dilde o dilin kurallarını öğrenmeden ve öğretmeden konuşulabileceğini dile getirmektedirler. Bu görüş, bir dönem Türk düşünce tarihinde bu konuda yaşanan tartışmaları anımsatmaktadır. Türkiye’nin ilk kuruluş yıllarında dönemin sanatçı ve edebiyatçıları dil öğretiminde dilbilgisine gerek olmadığını, özellikle ilkokul ve ortaokullarda dilbilgisi öğretiminin mantıksız olduğunu ve yıllarca her kademede tekrar tekrar anlatımının öğrenenlerde bıkkınlık yarattığını vurgulayarak temel meselenin kelime bilgisi olduğunu ifade etmektedirler (Bilgehan Türk, 2016). Şüphesiz o dönem tartışmaların odağında olan bilişsel psikolojide ayrımı yapılan dışsal dilbilgisidir. Bu çerçevede bilişsel psikolojiye göre, spontan ve akıcı bir şekilde konuşabilmek için içsel dilbilgisini, doğru şekilde yazmak içinse dışsal dilbilgisini bilmek gereklidir. Bu saptamalardan hareketle konuyu daha anlaşılır kılması açısından sözlü ve yazı dilinin dilbilgisi düzeyinde özelliklerini incelemek yararlı gözükmektedir.

Yazı Dili ve Sözlü Dil

Yazı dili, dengeli ve uygun bir şekilde dilbilgisi kurallarına göre düzenlenmiş bir söylem olarak tanımlanırken sözlü dil kendine özgü bir dilbilgisi olan, spesifik olguları içeren spontan bir söylem türü olarak tanımlanır. Yazı dili tamamen kuralcı bir nitelik taşıırken sözlü dil oldukça esnek nitelikler sergiler. Ne konuştuğumuz gibi yazarız ne de yazdığımız gibi konuşuruz. Marie-José Béguelin’in (1998) bu söylemi, insanın sosyal yaşamında önemli bir yer tutan iki kavramın, her ne kadar ikisinin de temel gayesi iletişim olsa da, belirgin düzeyde birbirlerinden ayrıştığını kanıtlamaktadır. Yazı, hata kabul etmeyecek şekilde kâğıt üzerinde düzenlenmiş ve noktalama işaretlerini, paragrafları içeren standartlaştırılmış bir sistem iken söz, bireysel farklılıklarıyla söylem içerisine izlerini bırakan ve tonlama, vurgu, durak, süre gibi ses olgularıyla bir bürüne sahip bir sistemdir (Lah, 2012). Yani söz, farklı organlar aracılığıyla konuşma ve dinlemenin gerçekleştirildiği fizyolojik, dilsel ve psiko-sosyal bir eylemdir. Sözüün üretilme şekli, üretildiği durum ve koşullar, sözün hitap ettiği kişi ya da kişiler ve buna bağlı olarak kişisel ilişki türleri, sözcenin şekillendiği kültürel ortam gibi unsurlar söz olgusuna yön verir.

Kariyerinin önemli bir bölümünü konuşma dili araştırmalarına adanmış Fransız dilbilimci Claire Blanche-Benveniste ve bir başka dilbilimci Mireille Bilger (1999), sözlü dilin karmaşık dilbilgisi yapılarından yoksun olduğunu ve yazı dilinden farklı olarak cümlede bazı eksiklikler ve aşırılıklar içerdiğini dile getirmektedirler. Aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi önce-

likle sözlü dil, iletişim akışı içerisinde birçok tamamlanmamış ve anlamının havada kaldığı sözceler içerir:

a- tous ces jeunes qui achètent des bijoux euh légers ils ont grandi ils sont c'est devenu la nouvelle clientèle en fait.

b- j'avais instauré de faire souder un anneau sur la bague et de relier cette bague au bracelet du bébé parce que le bracelet ne ne le bébé ne sortait jamais sans son bracelet d'identité.

Diğer yandan sözlü dil, sözceleyen öznenin benzer söz dizimsel yapılarla aynı söz şemalarını tekrarladığı yapılar olarak da ortaya çıkar:

a- si vous voulez c'est moi qui ai fait il était là les soirs mais enfin c'est moi qui ai fait l'ouverture du commerce.

b- elle réclamait son frère son frère son frère toujours. Il fallait tout tout briquer à fond.

c- ça c'est passé à Paris à Paris mais je ne sais plus quand.

Sözce tekrarlarına kavramlara vurgu yapma, düşünme için zaman kazanma veya daha farklı dilsel stratejiler için başvurulabilir. Dilbilimciler, bu stratejiler dışında tekrarların sözlü dilin ritmine bağlı olarak yapıldığına vurgu yapmaktadırlar. Sözlü dilin, dilbilgisine ihtiyacı yok çünkü sözlü dil ritme dayanır (Vigneau-Touayrec, 1992).

Sözlü dilin en belirgin özelliklerinden biri de sözcelerde görülen fonem veya hece dönüşleridir ve bazı dilsel yapıların yazı dilindeki görünümünden farklı olarak cümle içerisinde yer değiştirmeleridir:

a- Vraiment très bien. J'suis tres contente.

b- Mais, tu vois, y'a pas tout à Paris. Il parait que c'est super Paris? J'connais pas, moi!

c- Et ben, y'a pas de crème fraiche et y'a pas de sucre.

d- Oui, je sais. T'habites pres du port? Tu m'dis toujours toutc'que tu penses?

Yazı dilinde kullanılan il n'y a pas de dilsel yapısı konuşma dilinde y'a pas formuna dönüşür.

Fransızca'da cümle içerisindeki yer değiştirmeye kullanımının farklılaştığı dilsel yapıların başında "pas" olumsuzluk eki gelir.

a- c'est pas possible, c'est pas vrai,

b- J'ai pas encore vu grand-chose, j'veux découvrir et j'sais pourquoi

Yazı dilinde "c'est pas" "ce n'est pas", "j'ai pas vu" ise "je n'ai pas vu" şeklinde kullanılır. Aşağıdaki örnekler yazı dili ile sözlü dil arasındaki farkı somutlaştırmaktadır. Aynı anlama gelen cümleler söz dizimi düzeyinde farklılaşmaktadırlar.

Sözlü Dil

a- *Faut pas arriver en retard* >

Yazı Dili

Il ne faut pas arriver en retard.

b- <i>Il mange pas</i> >	Il ne mange pas.
c- <i>J't'avais pas entendu</i> >	Je ne t'avais pas entendu.
d- <i>Il l'a rangée, papa, la voiture ?</i> >	Papa a-t-il rangé la voiture?
e- <i>Où t'étais passé?</i> >	Où étais-tu passé?
f- <i>Y a rien à manger</i> >	Il n'y a rien à manger.
g- <i>T'es où?</i> >	Où es-tu?
h- <i>Tu m' reconnais pas?</i> >	Tu ne me reconnais pas?

Yazı dili ile sözlü dilin en belirgin ayrımı sesletim düzeyinde ortaya çıkar. Yazı dili normatif sesletimle oluşturulurken sözlü dilde bireyden bireye bölgeden bölgeye farklılaşan özellikler kendini gösterir. Sözel söylemde ezgi, vurgu ve hızın yanında lehçe, şive, ağız ve aksanlar belirir. Aynı anlama gelen kavramlar farklı şekillerde seslendirilir. Zaman zaman aynı kültürü paylaşan ve aynı dili konuşan bireyler bile birbirlerini anlamakta zorlanırlar. Yabancı dil söz konusu olduğunda bu durum, öğrenenleri işittiklerini anlamlandırmada daha da fazla zorlar. Örneğin Fransızcada şimdi anlamına gelen “maintenant” sözcüğü, konuşma dilin de genellikle “menan” şeklinde seslendirilir. Oysa bu sözcenin standart Fransızca’da sesletimi “metnan” şeklindedir. Söylem esnasında “t” fonemi kullanıcılar tarafından yutulmaktadır.

a- *j'suis pas français, j'suis parisien.*

Yukarıdaki örnekte “je” zamirindeki “e” foneminin düşmesi sesletimi tamamen farklılaştırmaktadır. Standart Fransızcada “e” foneminin varlığıyla “jö” sesletimi, sözlü dildeki “e” foneminin düştüğü bu tarz kullanımda “şü” sesletimine dönüşmüştür. Dolayısıyla örnekteki sözcenin sesletimi, “şü pa franse, şü parizyen” olacaktır. Ayrıca son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle sosyal medya ve diğer teknolojik iletişim araçları sözlü dilin kullanımını karmaşıklaştırmakta ve altüst etmektedir (Weber, 2013).

a- *“chui Ok avec toi” (je suis d'accord avec toi)*

b- *“Yaka supprimer le doc” (il n'y a qu'à supprimer le document)*

c- *“Passki comprend pas” (parce qu'il ne comprend pas)*

Özellikle zamanlarının büyük kısmını teknolojiye maruz kalarak geçiren gençler, kavramların, sözcelerin standart sesletimlerini farklılaştırmaktadırlar.

Okulda yabancı dil öğretiminde dilin, günlük iletişimdeki boyutu çoğunlukla arka planda kalır. Yazı dilinin özellikleri öğretimde baskın bir yer tutar. Oysa hangi dil söz konusu olursa olsun günlük iletişimde standart kullanımlar genellikle göz ardı edilir. Bu noktada sorulması gereken soru okulda sözlü dilin öğretimi zor hatta imkânsız mıdır? Sözlü dilin öğretimiyle ilgili zorlukları ele aldığı araştırmasında Laparra (2008), en büyük zorluğu yabancı dil öğretiminin yaşadığına vurgu yapmaktadır. Öğretmen, kendilerini ifade etmeleri için öğrenenlerin her birine ne düzeyde söz vermeli ve sözlü dili kullanmada kendini ne ölçüde sınır-

landırmalıdır? Konuşmaya istekli olmayan ya da konuşmaktan çekinen öğrencileri hangi yöntemlerle iletişim kurmaya teşvik etmelidir? Kısaca öğretmen, sınıfta sözel iletişimlerini nasıl düzenlemelidir? Diğer yandan öğretmenler çoğu zaman farkında olmadan sözlü dilden ziyade üzerinde daha fazla kontrol sağlayacaklarını düşündükleri yazılı uygulama ve çalışmalara ayrıcalık verme eğilimi sergilerler. Bunu yaparken söz uçar yazı kalır anlayışından etkilenirler. Sözlü dilde sosyolinguistik değişkenlerin fazla olması öğretimi zorlaştıran diğer bir unsurdur. Bunlar bölgesel, sosyal ve durumsal değişkenler (diatopique/diastratique/ diaphasique) olarak ortaya çıkabilir. Dil, bir bölgeden diğer bölgelere göre değişen farklı kullanımlar sergiler ve bireyler buldukları sosyal çevreye göre dil kullanımını şekillendirir ve içinde buldukları iletişim durumlarının çeşitliliğine göre de kendilerine özgü kullanım stilleri ve kodları benimserler. Bunların dışında okulda yabancı dil öğretiminde müfredat, her öğrencinin iletişim kapasitesinin geliştirilmesine vurgu yapar. Söz istemek, bir başkasının sözünün bitmesini beklemek, onu dinlemek, kendine özgü bir bakış açısı geliştirip başkasınunkine saygı göstermek, söylemleriyle karşısındakini ikna etmek ve nezaket kurallarına saygı göstermek vb. şekilde sıralanabilecek iletişim yeterliliklerinin öğrencilere öğretimi öğretmenler açısından bazı sorunların oluşmasına neden olur. Öğrenenler, çoğu zaman bunları önemsemeyen sadece dilin dilbilgisi kurallarına göre doğru kullanımıyla ilgilendirilir. İletişim; bağlama, bireylerin sosyal statüsüne ve koşullara göre şekillendiğinden bu tür yeterlilikler duruma göre değişkenlik gösterir ve yapay bir ortamda bunların öğrencilere kazandırılması da zorlaşır.

Laparra'nın sözlü dilin öğretimindeki zorluklar üzerine yaptığı tüm bu tespitlerin yanında, dil öğretiminde yararlanılan çoğu pedagojik kaynağın yazı dilinin özelliklerinden hareketle hazırlanmış olması da bir başka öğretim zorluğunu olduğu söylenebilir. Dil kullanımı doğal ortamlarda gerçekleşmediği için okulda yabancı dil öğrenenler, dilin nasıl kullanıldığını ancak pedagojik kaynaklarda görebilirler. Yabancı dil Fransızca ders kitaplarında dil kullanımını inceleyen Lah'ın (2012) bu alandaki tespitleri konunun anlaşılabilirliği açısından önemli gözükmetedir. Yazar, basım yılı 1988 olan "le nouveau sans frontières" ve basım yılı 2009 olan "version originale" isimli iki Fransızca metot kitabını birçok boyutuyla sözlü dil özellikleri açısından çözümlenmektedir. Le nouveau sans frontiere'de sözlü dil özellikleri oldukça sınırlı şekilde yer alırken version originale'de sözlü dile özgü olan tüm özelliklere metinlerde bolca yer verilmiştir.

Le nouveau sans frontiere'deki sözlü dile yönelik metinler

- Ah, j'ai des problemes avec mon personnel! **Tenez**, Marie Delfort, elle est chef de publicité.

- J'habite dans le quartier sud de la ville, place du 14 juillet...De ma fenetre, on voit toute la ville, **Tenez**, **regardez!**

Version originale adlı metot kitabındaki söz dil kullanımına özgü örnekler

Sesletime yönelik kullanımlar

- Vraiment très bien, **J'suis** très contente... Oui, je sais. **T'habites** près du port?

- Je n'me rase pas. Souvent, **j'me** couche avant dix heures du soir. Ce soir, **on s'couche** tot **parc'que** demain **on s'leve** a six heures. Tu m'dis toujours **toutc'que** tu penses?

Konuşma diline özgü dilbilgisi yapıları

- Bon, ben, ça ira comme ça. Merci madame, au revoir.

- Alors toi, Stéphane, tu habites à Paris? Il parait que c'est super Paris? J'connais pas, moi!

- Mais, tu vois, **y'a pas tout à Paris**.

- Bon, ben...comme on sort pas ce soir...**il est pas suisse**, il est espagnol.

- Attends Stephane... mais **tu vas pas** porter un pantolon a fleurs quand même! Ben pourquoi? Regarde le gris et le noir, c'est pas possible pour l'été.

- Oh écoute, zut à la fin... tu m'demandes mon avis et tu m'écoutes pas. Vas-y achete c'que tu veux...

Konuşma diline özgü kelimeler, ünlemler

- Euh...45...50 euros...? Eh, ben, dis donc!

- Oh, Phil, t'es trop fort! Bon, allez, vas-y, c'est à toi. Ah, bon. Bof!

Oh écoute, zut à la fin

Tereddüt ve tekrarlar

- Ah, Monique Santier? Santier avec un A, c'est ça?

Non, non, non, non, non avec un E: SENTIER.

- C'est une ville moderne avec des, des...gratte-ciel dans le quartier des...des affaires à la Défense.

- Ah! Oui. Evidemment, ça d'accord. Mais mais attends..à Paris vous n'avez surement pas de...de...de Manneken Pis, tiens, comme chez moi.

- Ah, oui, oui, oui, oui, je la vois. Merci beaucoup! Alors, voyons, tant qu'on y est, tant qu'on y est.

Sonuç ve Öneriler

Bilişsel psikoloji bağlamında yabancı dil öğretiminde öğrenenler, sözlü dilin dilbilgisi yapıları hakkında bilinçlendirilmelidir. Konuşmak, karşılıklı sözel iletişimi gerçekleştirmek konuşan bireye geniş bir özgürlük alanı sağlar. Bu çerçevede öğrenenlere yazı dilinin katı ve kuralcı dilbilgisi yapılarının öğretiminden ziyade sözlü dilin sözdizimini daha esnek bir şekilde kullanma becerileri kazandırılmalıdır. Sözlü dilin dilbilgisi yapıları büyük ölçüde bürün ve esneklik olgusu üzerine dayanır. Avrupa Birliği ortak dil kriterlerinin de önermiş olduğu dilbilgisi yeterliliği, öğrenenlerinin dilsel yapıları manipüle edebildikleri ya da bunu gerçekleştirebilecek beceriye sahip oldukları "kategoriler, dilsel işlemler ve söylemsel ilişkileri" yeniden bi-

çimlendirmeyi gerektirir (Weber, 2013). Dilin; anlam, bağlam ve yapıları birbirinden ayrıştırılamaz. Dolayısıyla öğrenenler, sözce oluştururken bu üç yapıyı birbirleriyle ilişkilendirmeye yönlendirilmelidirler. Ayrıca sözlü dilin dilbilgisi, farklı alanlardaki yeterliliklerin bir araya getirilmesini gerektirir. Yani dilsel kullanım, dilsel ilişkilerin, söylem durumların, kültürel, sosyolinguistik ve stratejik boyutların birlikteliğinin bir ürünüdür. Şüphesiz sosyal bir ortamın varlığı tüm bu boyutların öğrenimini kolaylaştırır. Okulda yabancı dil öğretiminin gerçekleştirildiği Türkiye gibi ortamlarda sosyolinguistik alan yetersizliğinden dolayı bu becerilerin öğrenenlere kazandırılması ancak teknolojinin sunduğu imkanlar dahilinde mümkün olabilir. Bu noktadan hareketle sınıfta öğrenenlere, sözlü dilsel yapıları duyup içselleştirebilecekleri internet sitelerini, videoları ve bilgisayar yazılımlarını kullanma imkanları sunulmalı ve bunları kullanma becerileri onlara kazandırılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Béguelin, M.J. (1998). Le rapport écrit-oral, tendances dissimilatrices, tendances assimilatrices. *Cahiers de linguistique française* 20, p: 229-235.
- Bilgehan Türk, E. (2016). Approaches of Literary Scholars to an Ongoing Discussion: Is Grammar Essential for Language Teaching / Bitmeyen Bir Tartışmaya Edebiyatçıların Bakışı: Dil Öğretiminde Gramere Lüzum Var mı?. *Journal of Turkish World Studies*, 16/1.
- Blanche-Benveniste, C. & Bilger, M. (1999). Français parlé-oral spontané" Quelques réflexions. *RFLA Dossier l'oral spontané*, Vol: IV-2, p: 21-30.
- Germain, C. & Netten, J. (2013). Grammaire de l'oral et grammaire de l'écrit dans l'approche neurolinguistique (ANL). *Mexique: Synergies* no: 3. p: 15-29.
- Lah, M. (2012). Les traits d'oralité dans deux manuels de français langue étrangère. *Slovénie: University of Ljubljana*. UDK 811.133.1'243(075):81'42
- Laparra, M. (2008). L'oral, un enseignement impossible? *Université Paul Verlaine-Metz: Pratiques* No: 137/138, Ceted, EA 3474.
- Paradis, M. (2004). *A neurolinguistic theory of bilingualism*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Vigneau-Touayrec, C. (1992). Le langage populaire dans le roman: code et/ou style?. In Ph. Caron: pp: 141-149.
- Weber, C. (2006). Pourquoi les français ne parlent-ils pas comme je l'ai appris? *Le français dans le monde* 345, Paris: Clé International, pp: 31-33.
- Weber, C. (2013). *Pour une didactique de l'oralité. Enseigner le français tel qu'il est parlé*. Paris: Les Editions Didier.